

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Redactor-proprietar: **I. S. CODREANU**Licențiat în Drept și științe de Stat
Avocat**ABONAMENTUL**

Pe an, în România, cu Tabla, . 45 lei
6 luni 20
3 luni 10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația

București, **CALEA BĂHOVEI**

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

Anunțăm că vol IV partea I coprinzând *Donațiunile între vii*, de d-l profesor *D. Alexandresco* va apare zilele acestea. Comandele se primesc de pe acum la ziarul nostru.

S U M A R

— **Despre contestații la predările silite.**— Când se pot face.— Dacă agentul executor primind o contestație trebuie să suspende executarea.— *Quid* când găsește stăpânind o terță persoană? Terța opoziție principală, de d-l magistrat *N. Negru*.

JURISPRUDENȚA:

— Casație s. II: *Ministerul domeniilor cu Iosif Moldovanu s. a.* (Vechiul cod silvic nu prevede altă formalitate relativ la supunerea pădurilor regimului silvic, pentru încuștiștinarea tuturor, decât publicarea în «Monitorul Oficial» a tabloului format de consiliul tehnic);

— Casație s. III: *Ministerul de finanțe cu Samuel Beligrădeanu s. a.* (Legatarul universal trebuie să plătească taxa de înregistrare cuvenită fiscoului pentru un legat ce s'a lăsat unei fete străină de familie, pentru a i se da la măritis, iar taxa pentru zestre se va plăti atunci când constituirea ei se va face de legatarul universal, în caz când condiția din testament se va îndeplini);

— Trib. Bacău s. I: *X cu Y* (E motiv de casare dacă judecătorul de ocol nu propune pacea, aceasta însă numai în ce privește plăți atunci când constituirea ei se va despăgubirile civile isvorâte din infracțiune), cu o Notă de d-l avocat *St. Scriban*.

Rezumatel Jurisprudenței Curței noastre de Casație

— *Curtea de casație s. I: No. 1:* Inceput de dovadă scrisă.— Răspuns la interogator.— Dacă poate fi luat ca inceput de dovadă scrisă.— Verosimilitatea faptului pretins.— Chestie de fapt; **No. 2:** Probă cu martori.— Termenul fatal de cinci zile în care are a se depune lista martorilor.— Dacă efectele decăderii de la prima instanță se pot întinde și în instanță de apel.

— *Curtea de casație s. II: No. 1:* Codul silvic.— Comisiunea pentru stabilirea drepturilor moștenilor.— Apel la tribunal.— Judecarea lui chiar în lipsă, în termen de 3 luni cel mult.— Neaplicarea art. 253 pr. civ. care prevede suspendarea procesului când părțile lipsesc.— Art. 33 c. silvic: **No. 2:** Judecătoria de pace.— Propunerea păcii.— Neaplicarea acestei îndatoriri în materie penală.— Art. 91 l. j. p.; **No. 3:** Regulament de competiție.— Pronunțarea lui de către Curtea de casație.— Condițiunea ca cursul justiției să fie întrerupt.— Art. 525 pr. pen.

— *Curtea de casație s. III: No. 1:* Timbru de înregistrare.— Vânzarea mobilară.— Neplata de taxe de înregistrare.— Conduot de țitei instalat de o societate concesionară pe terenul arendat.— Lucru mobil.— Art. 468 c. civil; **No. 2:** Patentă.— Fabricațiune de cărmidă.— Întrerupere într'un timp oarecare al anului.— Dacă atrage scăderea de patentă.

Despre contestații la predările silite

Când se pot face. Dacă agentul executor primind o contestație trebuie să suspende executarea. Quid când găsește stăpânind o terță persoană? Terța opoziție principală.

«Contestațiile în materie de executări silite se vor putea face în tot timpul cât va ține executarea» glăsuște art. 103 al. 1 pr. civ. Importă deci, pentru admisibilitatea acestor acțiuni, să se determine, cu precizie, timpul cât ține executarea: actele prin care ea începe și acele cu care ia sfârșit.

În privința acestora din urmă, nu se prezintă nici-o dificultate. «Cel din urmă act de executare este încheierea pe care tribunalul va trebui să o facă, fără citirea părților, îndată ce va primi procesul verbal de executare, constatând săvârșirea executării», arată articolul precitat în alineatul său final. Dispoziția fiind generală se aplică la toate felurile de executări. Rămâne acum să vedem care sunt actele care anunță începutul unei executări și prin consecință începutul contestațiilor. În această privință text, categoric găsim numai la urmărirea nemșcătoarelor, art. 496 pr. civ. «Orice urmărire a unui imobil va începe printr'un comandament...». În ce privește urmărirea mișcătoarelor, legiuitorul nu dispune, totuși, atât doctrina cât și jurisprudența conducându-se de principiile generale ale dreptului, sunt aproape unanime a socoti drept început al executării, procesul-verbal de sequestro (saisie), care urmează somația. Somația prin ea însăși nu începe executarea. Ea nu e decât un avertisment adresat debitorului că va fi urmărit, fără a avea vre-un efect asupra drepturilor sale de proprietar. Numai procesul-verbal de sequestro, ca și comandamentul la urmărirea imobiliară, are acest efect, izbind cu indisponibilitate bunurile debitorului, și aducând o atingere, chiar în drepturile sale de administrație și folosință. De aceea o contestație făcută numai la somație, e prematură ca lipsită de interes și prin urmare inadmisibilă. *Pas d'interêt, pas d'action.*

Quid în materia predărilor silite? Aici nu se poate căuta actul care atinge dreptul de proprietate al celui condamnat, căci el se găsește privat chiar, de acest drept, prin însăși hotărârea condamnatoare și devenită definitivă. De aceea credem că partea condamnată are dreptul de a contesta din chiar momentul de drept al expropriiunii sale. Această soluție se impune ca dictată nu numai de considerații juridice, cât mai ales de necesitățile practice. Într'adevăr care moment altul ar putea fi considerat în această materie ca început al executării? Momentul primirii somației? Dar somația și aici, ca și la celelalte urmăririi nu e de cât o prevestire, fără nici un efect asupra patrimoniului aferent. Momentul facerei procesului-verbal de predare? Dar acesta e chiar sfârșitul de fapt al executării și aproape concomitent cu sfârșitul ei de drept (cf. art. 103 al. 2 pr. civ). Ar însemna atunci că în această materie să nu mai existe drept de contestație sau în orice caz el să fie cu totul iluzoriu. Lucrul ar fi absurd. Legiuitorul care în materia celorlalte executări a dat termene (spre ex. minimum 2 săptămâni înaintea vânzării, la urmărirea mobilă; 30 zile după comandament și 3 luni după publicații la urmărirea imobilelor), pentru ca partea condamnată să aibă timp să-și limezească situația, și terțele persoane să-și valorifice drepturile pe cari pretind că le au și pe care le-ar prejudicia executarea, nu avea rațiunea ca să procedeze în materia predărilor silite altfel. Și: *ubi eadem ratio, idem jus*.

Bine înțeles că înainte de a se începe de către agent operația predării silite, partea condamnată ca și terțele persoane nu ar putea să facă contestație de cât asupra hotărârei: asupra înțelesului, întinderii și aplicării dispozitivului ei, cum specifică art. 400 pr. civ., când spre pildă partea condamnată sau acei care o reprezintă n-au fost chemați la darea hotărârei și copia după ea nu le-a fost legal comunicată, când cei de al 3-lea sau reprezentanții lor n'au fost chemați spre a figura în proces și când hotărârea le aduce vre-o vătămare. (Contestația acestora din urmă poartă în doctrină numele de *terță opoziție incidentă*).

Altminteri va trebui să se aștepte momentul executării de fapt a hotărârei. Atunci partea condamnată va putea să conteste modul cum se face această executare; terțele persoane care n'au figurat în proces și cari pretind că au veriun drept real sau alt drept asupra bunurilor a căror deposedare silită se operă, vor putea să le revandice și să facă opoziție incidentă la executare.

Și atunci se ridică întrebarea: cui trebuie să rămâneze contestatorul petiția cu contestație și eventual cererea de suspendare a executării? Poate

însuși agentul executor să le primească și să întrerupă executarea?

Art. 400 c. civ. vorbind în general despre contestațiuni, spune: «Cererile incidente și toate contestațiunile care s'ar ridica asupra execuției silite... etc.», «se vor îndrepta la instanța care a încuviințat titlul executoriu», sau: «... se vor îndrepta la instanța care execută hotărârea». Asemenea art. 525 relativ la urmărirea de bunuri nemîșcătoare, spune: «opozițiile ce se fac în contra unei urmării de nemîșcătoare, sau din partea datornicului ori a creditorilor săi, sau din partea altor al treilea, care intervin, sau pentru a se anula urmărirea, sau pentru revendicarea ori păstrarea unui drept de proprietate, sau a oricărui alt drept asupra nemîșcătoarelor urmărite, se vor face prin cerere înscris către tribunalul prin care s'a făcut urmărirea». Iar art. 526 arată categoric că aceste cereri se vor depune cu actele «la grefa tribunalului, sub pedeapsă de nulitate».

La predările silite este drept că nu găsim nici un text special corespunzător. Trebuie aplicate și în această materie dispozițiile generale și prin analogie cele speciale dela celelalte feluri de urmăririi?

Agentul executor are deasupra sa, ca o sabie a lui Damocles amenințarea art. 87 Regulam. de adm. publică pentru serviciul portareilor, care spune: «se vor pedepsi cu o amendă de la 20 la 300 lei, în afara de alte pedepse disciplinare și de despăgubiri către părți: al. 3: când portarețul va suspenda fără un motiv legal, vre-o urmărire sau alte operațiuni de măsuri asigurătoare, ori nu va încheia proces-verbal care să constate cauzele suspendării». În acelaș sens și art. 77 pr. civ.

Sub amenințarea acestor articole, mulți agenți executori temători, refuză de a primi și în această materie petițiile cu contestații și cererile de suspendare, trimetând pe contestatori la autoritatea judecătorească care i-a delegat, iar ei proced neândurați la operația punerii în posesie.

Și atunci ce se poate întâmpla?

Partea prejudiciată prin executare și care voeste să o conteste și să ceară suspendarea ei, nu se poate duce la instanța respectivă fiind interesată la operația agentului și chiar dacă s'ar duce ar fi prea târziu: până atunci agentul executor își va fi săvârșit lucrarea și suspendarea numai poate avea loc. Ba, mai mult, ea riscă chiar, oricât de vigilentă ar fi, să-și vadă și contestația sa incidentă respinsă ca tardivă, dacă a fost depusă la instanța cu un moment mai târziu după depunerea procesului-verbal de către agent și investirea lui cu jurnalul de închidere.

Cum? Eu, parte condamnată, care mă văd spre

pildă izgonit din casa în care locuiesc, din cauza unei erori a agentului, să nu am nici un drept de opoziție ca să pot împedeca operația nedreaptă? Specie. Iată că Primus, de convență cu Secundus, îl dă în judecată și câștiga imobilul meu A. Eu Tertius, n'am figurat la judecata între ei și nici n'am cunoștință de titlu, până în momentul când agentul implacabil mi-l opune și-l execută. Nu am oare dreptul eu să-l împedec? Dar hotărârile sunt relative. Ele nu se pot opune *erga omnes*, ci numai persoanelor față de care au fost pronunțate. Terții care n'au luat parte la ele nu pot fi atinși. *Res inter alios iudicata aliis nec nocere nec prodesse potest.* (Cf. art. 1201 c. civ. și prin analogie art. 973 civ.). După cum spune *Chauveau*: „Când mi se opune o hotărâre la care n'am fost parte este ca și cum mi-ar opune o hârtie albă.“¹⁾

E drept că agentul mă poate oare-cum mângăia că deși executată hotărârea, nu mi s'au închis toate drepturile, având încă calea contestației principale (*terța opoziție principală*, cum o numește doctrina pentru cei de al 3-lea), sau calea revizuirii în certe cazuri. Dar până la resolvarea acestor acțiuni principale (și se știe *ambigua fata casuarum!*), sunt în orice caz privat de posesiunea lucrului cu toate avantajele pe care această stare de fapt le conferă, și risc chiar de a-mi vedea compromis dreptul, dacă cel pus în posesie, distruge bunul, (mi-l perde sau instrăinează unui al 3-lea de bună credință la mobile), ne mai rămându-mi contra lui decât o acțiune personală în dăune, și această de multe-ori iluzorie, când e insolubil.

De aceia, bazându-se pe argumentele juridice expuse mai sus pe analogia art. 428 pr. civ., și din necesitatea practică, credem că agentul executor la o predare silită, primind din mâna părții vătămate, petiția cu contestație și cererea de suspendare, poate și chiar trebuie să amâne executarea, depunându-le la autoritatea judecătorească care l'a delegat și care conform art. 428 al. ult., trebuie să statueze de urgență hotărând asupra suspendării sau continuării execuției.

Dar ni se va obiecta: Dacă agentul executor trebuie să se întrerupă de a lucra îndată-ce i se prezintă asemenea cereri, pe lângă ca s'ar d-schide larg poarta șicanelor, dar s'ar zădărnici totdeauna executarea unei hotărâri. N'ajunsul acesta însă își are paliativul său. Legiuitorul prevăzând abuzul ce s'ar face cu asemenea contestații neînțelepte, cari ar putea să paralizaze totdeauna executarea hotărârilor, a stabilit prin art. 405 pr. civ. o sancțiune penală contra celor de rea

credință: «Partea care va cădea în contestația sa asupra executării, va fi supusă la despăgubiri ce va fi pricinuit prin împedecarea executării, și la plata unei amenzi de la 25 până la 500-lei în cazuri de vădită rea credință».

E regretabil numai că această amendă de un caracter civil, nu se poate converti în caz de insolubilitate a condamnatului în închisoare.

Recunoaștem în sfârșit că chestea expusă în acest articol, e susceptibilă încă de multe distincții și controverse, spre marea desolație a bieților agenți.

N. NEGRU

Magistrat, Rășboeni-Neamțu

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 28 Septembrie 1912

Președenția d-lui I. DUCA, Consilier

Ministerul Dmnenilor parte civilă cu Iosif Moldoveanu ș. a

Delict silvic. — Spunerea pădurilor la regimul silvic — Publicarea în «Monitorul Oficial». — Lipsa încunoștințării personale a proprietarului. — (Art. 12, 15 și 17 din vechiul cod silvic și art. 11 din regulamentul aceluia cod).

Relativ la supunerea pădurilor la regimul silvic, vechiul cod silvic nu prevede altă formalitate pentru încunoștințarea tuturor decât publicarea în «Monitorul Oficial» a tabloului format de consiliul tehnic. Prin urmare instanța de fond face o greșită aplicare a legii când pentru a achita de un delict silvic imputat proprietarului unei păduri, decide că punerea sub regim silvic a pădurei trebuia încunoștințată și personal proprietarului pădurei în afară de publicarea făcută prin «Monitorul Oficial».

Decizia 2371/912. — Casată, după recursul făcut de Minist. de Domenii, decizia Curții de Ap l din București, s. II, No. 117/912.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat A. Urbeanu în desvoltarea mot velor de casare; și

Pe d-l Procuror N. I. Zamfirescu în concluziuni pentru casare;

Deliberând,

Asupra motului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 11 din regulamentul vechiului cod silvic instanța de fond constată că punerea sub regimul silvic a pădurei intimațiilor s'a făcut numai prin publicarea în Monitorul Oficial No. 111 din 1884 și întrucât nu s'a comunicat și personal proprietarilor conform art. 11 din regulamentul formalitățile de punere sub regimul silvic nu sunt complete»;

«Onorata Curte interpretează greșit acest text, de oarece publicarea în Monitorul Oficial este suficient»;

«În adevăr, codul silvic când tratează această materie în art. 15 și 17 nu prevede altă formalitate decât publicarea prin Monitorul Oficial a tabloului format de consiliul tehnic. În art. 16 din codul silvic se prevede dreptul de contestație la acest tablou în termen de 6 luni dela publicare»;

«Art. 11 din regulamentul prevede, în adevăr, că deciziunile consiliului tehnic trebuiesc a fi comunicate în parte fiecărui proprietar, însă acest articol prevede numai cazul când de-

¹⁾ Cit. Chebapei II. pag 123.

²⁾ Acest rezumat a fost publicat în No. 1,913, pag 11.

ciuzinea se referă la contestațiile ridicate contra punerii sub regimul silvic, iar nici de cum la cazul când pădurea a fost supusă acestui regim prin tabloul consiliului tehnic publicat în Monitor și când nu s'a ridicat nici o contestație;

«Că, în adevăr astfel este, rezultă și din art. 7, 8, 9 și 10 cod. silvic, care regulează modul de judecare al acestor contestațiuni, iar articolele următoare se referă tot la aceleași contestații întrucât arată modul cum se confirmă deciziunile date, cum se comunică și celelalte formalități;

«Rezultă dar, în mod neîndoios, că art. 11 se referă numai la contestațiuni iar pentru punerea sub regimul silvic este suficientă publicarea în Monitor și aceasta se vede și din noul cod silvic din 1910 care prin art. 18 arată clar, că este suficientă numai publicarea în Monitor, deci legiuitorul nu a făcut nici o modificare în această materie;

Având în vedere că prin decizia adusă în recurs, s'a respins ca nefondat apelul făcut de Ministerul de Domenii contra sentinței No. 277/912 a tribunalului Muscel, prin care inculpații Iosef Moldoveanu și alții trei au fost achitați de faptul de a fi defrișat pădurea numită Valea lui Ioan din com. Rucăr jud. Muscel, pădure ce le aparține, pe motiv că nu s'a adus și procesul la cunoștința inculpaților conform art. 11 din regulamentul vechiului cod silvic, că pădurea din care s'a făcut tăierea a fost supusă regimului silvic;

Considerând că prin vechiul cod silvic în articolele care arată modul și formele de îndeplinit pentru supunerea pădurilor la regimul silvic, nu se prevede altă formalitate pentru înconștințarea tuturor decât publicarea în Monitorul Oficial al tabloului format de consiliul tehnic (art. 15 și 17);

Că art. 12 prevede dreptul de contestație la acest tablou în termen de 6 luni dela publicarea lui și modul cum are a fi examinată această contestație, fără ca acest articol, sau vre-un altul din lege, să ceară îndeplinirea unor alte formalități pentru ca o pădure să fie declarată supusă regimului silvic;

Considerând că dacă prin art. 11 din regulamentul codului silvic se vorbește de comunicare deciziunilor consiliului tehnic, în parte fiecărui particular, acest articol prevede cazul când deciziunea e relativă la contestațiile ce se fac în contra supunerii la regimul silvic al pădurilor, iar nu și cazurile, când pădurea a fost supusă acestui regim prin tabloul consiliului tehnic publicat prin Monitorul Oficial și când în cele 6 luni următoare nu s'a făcut nici o contestație, așa că acest tablou a rămas definitiv; Într'adevăr, art. 7, 8, 9 și 10 din regulamentul, regulează modul de contestație și de judecată precum și cheltuielile ocazionale cu cercetarea contestației, iar articolul imediat următor se referă la acele contestații, căci arată modul cum se confirmă deciziunile date asupra contestației, cum ele se comunică și cum se va achita suma necesară anchetei;

Că, prin urmare, dispozițiunile art. 11 din regulamentul fiind privitoare la contestațiile făcute la tabloul consiliului tehnic, în cazul în care, ca în speță nu e vorba de o asemenea contestație, publicarea prin Monitorul Oficial a aceluși tablou e suficientă pentru aducerea la cunoștința tuturor, a pădurilor supuse regimului silvic;

Că, chiar dacă dispoziția art. 11 din regulamentul n'ar privi numai contestațiile făcute la tablou, această dispoziție din regulamentul adăogând la lege o formalitate pe care legea nu o cere, nu poate fi ținută în seamă așa că Curtea de apel numai printr'o greșită interpretare a citatelor articole de lege și prin greșita aplicare a art. 11 din regulamentul, a stabilit că punerea sub regim silvic a pădurii în litigiu, trebuia înconștințată și personal inculpaților în afară de publicarea prin Monitorul Oficial;

Pentru aceste motive, Curtea, casează deciziunea, etc

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 30 Noembrie 1912

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, președinte
Ministerul de Finanțe cu Samuel Beligrădeanu ș. a.

Taxe succesoriale. — Legatar universal — Sumă lăsată spre a fi constituită dotă unei fete. — Plata taxei și pentru acest legat, la deschiderea succesiunii, iar nu la epoca mărișului — (Art. 48, 49, 64, 65 și 73 l. timbrului și 888, 1017 și 1018 cod civ.)

Când printr'un testament se lasă legatarului universal, care după a l. 888 cod. civ. are vocațiune la întreaga succesiune, și o sumă de bani cu condițiune ca să o constituie dotă unei anumite fete străină de familie, la căsătoria ei cu un român, acest legat, până la îndeplinirea condițiunii sau când condițiunea nu se îndeplinește de loc, e proprietatea legatarului universal și deci dânsul trebuie să plătească taxa de înregistrare cuvenită fiscoșului și pentru acest legat, iar taxa pentru zestre se va plăti atunci când constituirea ei se va face de legatarul universal, în caz când condiția din testament se va îndeplini.

Tribunalul face dar o greșită aplicare a legii când suspendă plata taxei de înregistrare pentru acest legat, sub cuvânt că drepturile fiscoșului devin exigibile numai la împlinirea condițiunii pusă de testator, adică la epoca căsătoriei copilei, lăsând cu modul acesta o parte din averea defunctului fără proprietar pe un timp nedeterminat).*

Decizia 502/912. — Casată, după recursul făcut de Minist. de Finanțe, sentința Trib. Dolj s. II, No. 309/912, dată în proces cu S. Beligrădeanu ș. a.

Curtea,
Ascultând pe d-l avocat C. Marinescu, în dezvoltarea motivelor de casare; și
Pe d-l avocat Aurel Iliescu, în combateri.

Deliberând,
Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 48 și 73 din legea timbrului și art. 1017 și 1018 C. civ.; eroare gravă de fapt, greșită aplicațiune a art. 9, 64 și 65 din legea timbrului și exces de putere Defunctul Iosef I. Beligrădeanu din Craiova prin testamentul său a obligat pe legatarii săi universali Samuel și Moscu Beligrădeanu să constituie dotă fetei Ștefania C. Ionescu, când aceasta se va căsători suma de 300000 lei. Fiscoșul a impus pe legatarii universali la taxă succesoriale și pentru acest legat Deciziunea ministerială fiind apelată de către Samuel și Moscu Beligrădeanu, Trib. Dolj s. II a redus la $\frac{1}{2}$ taxele fixate la acest legat, iar plata lor a hotărât a se face numai la confecționarea actului dotal al fetei acum acele taxe au fost scăzute cu totul din deciziunea ministerială. În ce privește reducerea taxelor la jumătate, trib. a motivat prin aceea că legea timbrului prevede că donațiunile cu titlu de dotă vor plăti $\frac{1}{2}$ din taxa aferentă categoriilor prevăzute în art. 48; în ce privește plata lor, trib. a dispus că ea nu trebuie făcută de legatar decât atunci când legatarul va exercita vreun drept real sau va face vreun act de posesiune, ceea ce nu va fi în specie decât la încheierea actului dotal, căci numai la această epocă donațiunea își va lua ființă prin înde-

*) Acest rezumat a fost publicat în No. 2/913, pag. 42.

plinirea condițiunei pusă de testator Taxele pentru acest legat nu vor putea fi cerute nici dela legatarii universali căci asupra acestei sume ei n'au nici un drept de proprietate ;

«Instanța de fond a făcut în toate aceste puncte erori de drept și una de fapt ; în primul rând legea timbrului prevede că numai la donațiunile cu titlu de dotă se vor plăti taxele pe jumătate această dispoziție nu poate fi întinsă și la legate ; apoi, exigibilitatea taxelor dela legatară particulară trebuia să aibă loc chiar acum pentrucă Ștefania C. Ionescu este beneficiara unei sumi de bani care va intra în patrimoniul ei și deci taxele trebuiesc achitate statului Trib a făcut o eroare gravă de fapt când a pretins că Ștefania C. Ionescu nu se va bucura de legat decât dela căsătoria sa încolo, căci chiar tribunalul a constatat că venitul acelor bani va servi și la creșterea și educația legatariei. În cazul cel mai rău, taxele de înregistrare erau datorate statului și trebuiau plătite de legatarii universali pentrucă legatul celor 30000 lei fiind condițional pendente condiție proprietari ai acestei sume sunt legatarii universali. Cu argumentarea tribunalului o parte din averea rămasă dela Iosif Beligrădeanu, adică cei 30000 lei au rămas fără proprietar un timp mai mult sau mai puțin lung, ceace în drept nu se poate

«In asemenea împrejurări hotărârea trib. Dolj s II face o eroare gravă de fapt, violează art 48 și 73 din legea timbrului, art 1017 și 118 C civ, aplică greșit art. 49, 64 și 65 din legea timbrului și este dată cu exces de putere»

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că prin decizia Ministerului de Finanțe No 18173/912, Samuel I. Beligrădeanu și Moscu I. Beligrădeanu, întimați în recurs, au fost obligați să plătească în calitate de legatari universali ai defunctului lor frate Iosif I. Beligrădeanu suma de 98.14 lei și 65 bani taxe de înregistrare la averea de succesiune rămasă pe urma numitului defunct ;

Că, în contra acestei deciziuni numiții au făcut apel cerând pe deoparte ca suma de 36000 lei de înregistrare de 12% asupra legatului de 30000 lei lăsat de defunct copilei Ștefania C. Ionescu, străină de familie să fie redusă la suma de 18000 lei, căci ea fiind lăsată de defunct prin testament, cu condițiunea de a fi constituită de legatarii săi universali ca dotă fetei Ștefania C. Ionescu la căsătoria sa cu un român, ca atare este o donațiune cu titlu de dotă între străini, și deci taxa ce urmează a se percepe este de 6%, iar nu de 12% iar pe de alta că în vederea caracterului ei de dotalitate, această taxă să se deponă la Casa de Depuneri și numai când se va implini clauza testamentară fiscul să ridice această sumă ;

Că trib Dolj împărțind acest mod de a vedea le-a admis apelul asupra acestui punct, a scăzut taxa de înregistrare la legatul de 30000 lei lăsat a se constitui dotă fetei Ștefania Ionescu, dela 12% la 6% și a dispus ca plata să se facă de legatară la încheierea actului dotal ;

Văzând art. 48 al. 4 și 73 din legea timbrului și înregistrării ;

Considerând că după aceste texte de lege, sunt supuse la plata taxelor de înregistrare de 4% succesiunile ab intestat, testamentare, legate, donațiunile de orice bunuri și orice alte liberalități între vii deferite fraților, surorilor și copiilor acestora și că legatarii vor plăti taxele de succesiune la deschiderea succesiunii ;

Considerând că în speță, din sentința supusă recursului, discuțiunile urmate și din testamentul defunctului Iosif Beligrădeanu fiind constat că numitul defunct între altă avere a lăsat fraților săi întimați Samuel I. Beligrădeanu și Moscu I. Beligrădeanu ca legatari universali ce au voc ține la întreaga succesiune (art. 888 c. civ.) și un legat de 30000 lei, cu condiție

ca această sumă să o constituie dotă fetei Ștefania C. Ionescu la căsătoria sa cu un român, dar acest legat (pendente condiție) până la împlinirea condițiunei sau când condițiunea nu se împlineste de loc, e proprietatea legatarilor universali și de a dănsii trebuie să plătească taxa de înregistrare convenită fiscului și pentru acest legat, iar taxa ca pentru zestre se va plăti atunci când constituirea ei se va face de legatarii universali, în caz când condiția din testament se va îndeplini ;

Considerând că tribunalul prin sentința dată suspendând plata taxei de înregistrare asupra acestui legat sub cuvânt că drepturile fiscului devin exigibile numai la împlinirea condițiunei pusă de testator, adică la epoca căsătoriei copile Ștefania C. Ionescu, lăsând în modul acesta o parte din averea defunctului fără proprietar, pe timp nedeterminat, prin acest fapt a violat art 48 al. 4 și 73 din legea timbrului și înregistrării, art 1017 și 1018 cod civ., a făcut o greșită aplicațiune a art. 49, 64 și 65 din legea timbrului și a comis și un exces de putere ;

Că, dar, motivul de casare fiind fondat, recursul cată să fie admis

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BACĂU Secția I

Audiența de a 27 Martie 1913

Președenția d-lui M. D. PATRON, președinte

Sentința penală No. 930

Motiv de casare — Nepropunerea păcei la jud. de ocol — (Art. 81 I. j. p.)

E motiv de casare, dacă judecătorul de ocol nu propune pacea, aceasta însă numai în ce privește despăgubirile civile izvorite din infracțiune.

Recurentul asistat de d-l avocat I. Mirică, iar intimatul de d-l avocat D. Vasiliu.

Tribunalul,

Având în vedere motivul de casare invocat de oponenții recurenți ;

Considerând că după dispozițiunile art 81 din legea judecătorilor de ocole părțile pot transige prin împăcare asupra despăgubirilor civile chiar și în materie de contravenție, și întrucât judecătorul de fond nu a propus pacea părților, în această privință cartea de judecată este dată cu violare de lege și omisiune esențială, astfel încât tribunalul găsește fondat motivul de recurs și, în consecință :

Admite opoziția și deci și recursul, casează cartea de judecată No. 610/912 a judecătoriei rurale ocolul Scorțeni în ceace privește despăgubirile civile, respingând recursul în ce privește pedeapsa.

(ss) M. D. Patron Gh. Mezeșescu.

p Grefier, C. Manoiu.

Osebită părere

Cred că în speță nu poate fi vorba nici de violare de lege și nici de vre-o omisiune esențială, care să poată duce la casarea în ceace privește despăgubirile civile, a cărții de judecată No. 610/912 pronunțată de către judecătorul ocolului rural Scorțeni.

Legea judecătorilor de ocole prin art 81 pune principiul că cea dintâi datorie a judecătorului de ocol este de a împăca părțile, iar prin art 92 spune că în cartea de judecată să se arate că s'a propus împăciuirea urmând ca în caz contrar cartea de judecată să se caseze pentru omisiune esențială, conform art 116 din lege.

Dar în care anume cazuri este obligat judecătorul de ocol de a propune împăciuirea? De sigur că în toate procesele civile și comerciale, iar în ceace privește procesele penale numai în cazurile expres prevăzute de

art. 82 din lege, când pentru faptele enumerate în acel text părțile pot prin împăcare să stingă acțiunea publică în cazul nostru însă fiind vorba de o contravenție la legea poliției rurale, pentru care părțile nu pot prin împăcare să stingă acțiunea publică, urmează că judecătorul nu putea propune împăcarea în ce privește pedeapsa, iar în ce privește despăgubirile civile nu era obligat să facă o atare propunere fiind vorba de un proces penal.

Din faptul necontestat că părțile din proces au putut și pot conform art. 1707 din codul civil să transigă asupra despăgubirilor civile, nu rezultă obligația pentru judecător de a propune pacea, căci una este tranzația asupra acțiunii civile care derivă din o infracțiune și altceva este obligația impusă judecătorului de ocol de a propune pacea, sub sancțiunea în caz de omisiune de a i se casa hotărârea.

De altfel, în procesele civile și comerciale, precum și în acelea penale în care părțile pot stinge prin împăcare acțiunea publică, judecătorul de ocol propunând împăciuirea și reunind, se va termina în totul procesul, pe câtă vreme în procesele penale în care nu se poate stinge prin împăcare acțiunea publică propunerea de pace făcută de către judecător ar avea cel mult rezultatul de a se transa asupra daunelor, urmând ca în ceiace privește acțiunea publică să se continue cu judecarea pricinii.

Sub raportul jurisprudenței Curtea de casație a decis că obligațiunea impusă judecătorului de ocol de a propune împăciuirea nu există decât în procesele civile și nu și în acelea penale, nici chiar în cazurile în care părțile pot stinge prin împăcare acțiunea publică, în aceste de pe urmă cazuri urmând însă ca atunci și numai atunci când părțile arată că s'au împăcat, judecătorul de ocol să ia act și să închidă dosarul (Cas II, decizia No. 1086/902, cu nota d-lui St. Scriban, *Curierul Judiciar* No. 70/902).

Cred dar că mijlocul de casare invocat de către recurenți în ceiace privește despăgubirile civile, este nefondat și ca atare sunt de părere a se respinge

(s) C. St. Bossia

NOTA. — Care e sancțiunea nepropunerii păcii? În ce materie trebuie propusă? Controversă. Tribunalul Bicău, în majoritate, adoptând părerea că pacea trebuie propusă acolo unde părțile pot transige, găsește că trebuie casată o carte de judecată în care nu se constată că judecătorul a propus pacea în ce privește pretențiunile civile isvorite din o contravențiune la legea poliției rurale.

Prin urmare, tribunalul Bicău spune că pacea trebuie propusă chiar la infracțiunile unde părțile nu se pot împăca, cum era în specie, dar această propunere nu putea avea în vedere de cât raportul civil izvorit din infracțiune. Soluțiunea tribunalului e logică, din moment ce admite că pacea trebuie propusă în civil sub sancțiunea casării. Ce ne importă natura instanței și izvorul obligației? Judecătorul trebuia să întrebe: nu vă împăcați în ce privește despăgubirea? Formalitate care a ajuns clauză de stil și nu mai corespunde cu termenii art. 81 din l. j. o.

Sub acest aspect, chestiunea e nouă, căci, după cât știm, pentru prima oară s'a formulat un motiv de casare întemeiat pe omisiunea de a se propune, în penal, pacea pentru pretențiunile civile.

Minoritatea tribunalului Bicău, e alături de Majoritate, când susține că pacea trebuie propusă în civil și comercial. Minoritatea însă mai afirmă că pacea trebuie propusă și în penal, dar numai la infracțiunile unde părțile se pot împăca, conform art. 82 din l. j. o.

Divergența apare numai atunci când Minoritatea susține că, în penal, nu se propune pacea nici în ce privește despăgubirile civile. Și trebuie să constatăm că numai atât era în discuțiune.

Jurisprudența Tribunalului e în sensul că nepropunerea păcii constituie o omisiune esențială. Așa tribunalul Dorohoi a hotărât că pacea trebuie propusă și în penal¹⁾. Curtea de casație a decis că în apel nu se propune pacea și că această îndatorire nefiind de ordine publică, nu se poate invoca direct în recurs²⁾.

Împăcarea nefiind o formalitate prevăzută sub pedeapsă de nulitate, nepropunerea ei nu poate da loc la casare³⁾. Tot suprema Curte a decis că dispozițiunea din art. 96 a legii jud. de pace din 1896 corespunzător cu actualul art. 83, e un simplu sfat dat judecătorului, fără sancțiunea nulității hotărârii, în caz de abatere⁴⁾.

Cum vedem totul se reduce la chestiunea de a se ști dacă nepropunerea păcii formează o violare de lege și o omisiune esențială.

Curtea de casație ne spune că prin omisiune esențială trebuie să înțelegem orice motiv propus și asupra căruia instanța de fond nu s'a pronunțat⁵⁾.

Art. 81 din l. j. o. prevede că cea dintâiu datorie a judecătorului este de a împăca părțile. În practică totul se reduce la o simplă întrebare: nu v'ați împăcat? Art. 92 din l. j. o. spune că în cartea de judecată trebuie să se arate dacă s'a propus pacea, mijloacele de apărare invocate de părți sau din oficiu, textul legii aplicate și mențiunea dacă există apel.

În fine, art. 106 din aceeași lege admite ca motive de recurs: excesul de putere, incompetența, violarea de lege, omisiunea esențială și denaturarea de acte. Același text mai adaugă că omisiunea poate exista sau în nepronunțarea judecătorului asupra vreunui mijloc de apărare invocat de parte, sau în neinvocarea de judecator din oficiu a vre-

¹⁾ Hot. No. 575/9 5, *Curierul Judiciar* No. 47,905.

²⁾ Cas. I, No. 49/910. *Jurisprudența* No. 5/91 și Cas. Bult. pe 19 5, pag. 5/6 Barozzi II, p. 395, No. 38. Cas II, No. 799/912 *Curierul Judiciar* No. 45/912 Cas I, No. 5 5/912. *Curierul Judiciar* No. 57/912

³⁾ Cas I 394/9 7 *Curierul Judiciar* No. 27/908 *Contra*: Trib. Dorohoi sentința din 26 Aprilie 1911. Dos. No. 191/911.

⁴⁾ Cas I, No. 269/917. *Curierul Judiciar* No. 63/907 Cas II, No. 86/913. *Curierul Judiciar* 29/913

⁵⁾ Bult. pe 1871, p. 38; Bult. pe 1881, p. 98, Barozzi II, p. 114, No. 4

unui mijloc de apărare care rezultă din faptele cauzei.

Cetind acest articol, vedem că nepropunerea păcii nu poate constitui o omisiune esențială, căci aici nu poate fi vorba de un mijloc de apărare nepropus de parte ori din oficiu și care să rezulte din faptele cauzei. *Pacea nu e o apărare*, și e o îndatorire impusă judecătorului de ocol, un reflex al vechiului rol ce-l avea acesta altă dată. Atât și nimic mai mult. De aceea, în practică, a ajuns o simplă parodie și o clauză de stil. Legea veche se și numea pentru judecătorii de pace.

Prin urmare, hotărît, nepropunerea păcii nu e o omisiune esențială, pentru că avem și o definițiune legală a sensului juridic ce cuprinde această noțiune.

De asemenea, nu vedem de ce această formalitate ar fi considerată de ordine publică? Și ce e aceea ordinea publică? N'o să găsim nicăeri definițiunea ei. În orice caz nu väd atinsä ordinea publică când părțile vin asistate de avocați, iar judecătorul omite să propue pacea. Prin urmare nici nu se poate pune direct în recurs un motiv întemeiat pe omisiunea acestei formalități¹⁾.

De altmintearea, dacă părțile se judecă, implicit aceasta înseamnă că ele nu se împacă.

Iată de ce cred că nepropunerea păcii nu poate constitui o omisiune esențială.

Că pacea nu se propune în penal, rezultă necontestat din definițiunea ce art. 106 citat dă omisiunii esențiale. Apoi art. 81, al. II, prevede că o carte de împăciuire trebuie să cuprindă condițiile împăcării. Necontestat legiuitorul s'a gândit numai la afacerile civile și comerciale, căci numai acolo poate interveni o hotărîre de expedient. Pentru amănunte, ne referim la nota noastră din «*Curierul Judiciar*» No. 70/902 și pe care minoritatea tribunalului Bacău ne face onoarea de a o cită²⁾.

¹⁾ Vezi Barozzi, II, p. 133 urm. unde se găsesc cazuri în care Curtea de casație a găsit că e ordinea publică în joc. Vezi și art. 736 pr. civ. vezi Tanoviceanu, Procedura penală 323, 593, 588

²⁾ Ca argument că, în penal nu se propune pacea, avem și

Vrea să zică, nepropunerea păcii nu-i omisiune esențială, nici formalitate substanțială sau de ordine publică. Nu cumva e o violare de lege? Art. 81 și 92 nu preväd lămurit ce trebuie să cuprindă cartea de judecată? Dar atunci violare de lege e și neînserarea textului legii, omisiunea de a se arata dacă hotărîrea e în primă sau ultimă instanță, și așa mai departe. Nu însă acesta e sensul termenului violare de lege, căci atunci n'ar ajunge o singură Curte de casație. Acum vedem prăpastia spre care ne duce nepropunerea păcii. Aici nu e violarea unei l-gi de fond, ci de formă, și nici ordinea publică nu e în joc. Nulitățile de procedură neputând exista fără un text expres, nu le putem deduce virtual, iar ordinea publică nefiind atinsă, un atare motiv nu poate fi invocat direct în recurs.

Modul cum se redectează hotărîrile e o chestiune de procedură (Art. 115 pr. civ.). Art. 123 pr. civ. ne arata sancțiunea, iar Art. 125 pr. civ. ne spune că hotărîrea va arăta termenul opoziției, apelului, revizurii și al recursului. Câte sentințe cuprind această mențiune? Probabil nici una și totuși n'am văzut casări pe acest motiv la suprema Curte. Apoi art. 92 cere ca judecătorul de ocol să redacteze pe *scurl* cărțile de judecată. Ce se va întâmpla dacă le va redacta pe larg? Și astfel am ajuns la absurd.

Prin urmare, trebuie să facem distincțiune între formalitățile substanțiale, între simplele sfaturi date judecătorului și între violările de lege așa cum le înțelege doctrina.

Propunerea păcii nu e prevăzută sub sancțiunea nulității, nu e o formalitate de ordine publică și nici nu poate constitui o violare a legii de fond, aplicabile speciei. De aceea ar fi bine să dispară din lege aceasä îndatorire impusă judecătorului de ocol, obligațiune ori sfat platonice care nu poate aduce niciun beneficiu justițiabililor.

Dorohoiu, 12 Maiu 1913

ȘTEFAN SCRIBAN

faptul că jurământul nu e admisibil în apel pentru dovedirea pretențiilor civile atăt timp cât achitarea n'a rămas definitivă Tanoviceanu, Procedura penală 16 2

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ¹⁾

CASATIE S. I

Recurentul Ion Barbu prin d-l avocat Elias.

Intimata Șerbană B. P. Beley prin d-l avocat P. P. Poni.

Inceput de dovadă scrisă. — **Răspuns la interogator.** — **Dacă poate fi luat ca inceput de**

dovadă scrisă. — **Verosimilitatea faptului pretins.** — **Chestiune de fapt.**

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu stelută * prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

1. Instanța de fond poate să ia ca un început de dovadă scrisă răspunsul părții la interogator, dacă constată că acel răspuns face verosimil faptul pretins de partea adversă, iar chestiunea verosimilității faptului pretins, constituie o chestiune de apreciere în privința căreia hotărîrea instanței de fond, nu poate

să fie controlată de Curtea de casație. (Cas. s. I, decizia No. 406, din 29 Aprilie 1913, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Tribunalului Teleorman, No. 419/913).

Recurenta Maria I. Ștefănescu prin d-l avocat Ciocazan.
Intimatul Pătru Preda ș. a., prin d-l avocat Aurel Hiescu.

Proba cu martori. — **Termenul fatal de cinci zile în care are a se depune lista martorilor.** — **Dacă efectele decăderii de la prima instanță se pot întinde și la instanța de apel.** — **Art. 185 și 186 pr. civ.**

2. Dacă art. 186 pr. civ. prevede un termen fatal de cinci zile în care partea căreia i s'a admis de o instanță proba cu martori, să arate acelei instanțe numele, pronumele, domiciliul și profesiunea martorilor săi sub pedeapsă de a nu se mai putea servi de proba cu martori, această decădere de drept nu se aplică decât înaintea instanței care a încuviințat proba, iar nu și înaintea instanței de apel, care nu a avut încă a se pronunța asupra admisibilității probei invocate.

Prin urmare, violează art. 185 și 186 pr. civ., Curtea de apel când respinge proba cu martori numai pe motiv că partea decăzuse din dreptul de a propune martori la întâia instanță. (Cas. s. I, deciz. a No. 431, din 12 Iunie 1913, prin care se casază decizia Curței de apel, Craiova, s. II, No. 58 912).

CASAȚIE S. II

Recurentul Radu I. Macovei prin d-l avocat G. E. C. Micioara.
Intimata Obșteștea Moșnenilor Nereju, prin I. S. Macovei.

Codul silvic. — **Comisiunea pentru stabilirea drepturilor moșnenilor.** — **Apel la tribunal.** — **Judecarea lui chiar în lipsă, în termen de 3 luni cel mult.** — **Neaplicarea art. 253 pr. civ. care prevede suspendarea procesului când părțile lipsesc.** — **Art. 32 c. silvic.**

1. După art. 32 din codul silvic, care prevede o procedură specială pentru stabilirea dreptului de proprietate al moșnenilor cu privire la păduri, poeni, etc., tribunalul trebuind să pronunțe sentința sa în termen de 3 luni din ziua expirării termenului de apel și să judece chiar în lipsa părților, fără drept de opoziție, nu are să suspende judecata dacă părțile nu se prezintă, după cum prevede art. 253 pr. civilă, care nu este aplicabil în această materie. (Cas. s. II, decizia civilă No. 121 din 14 Mai 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Putna s. I No. 29/913).

Recurentul A. D. G. Tănase, lipsă.
Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

Judecătoria de pace. — **Propunerea păcii.** — **Neaplicarea acestei îndatoriri în materie penală.** — **Art. 81 l. j. p.**

2. Prin art. 81 din legea judecătorilor de ocol să se pune îndatorire judecătorului de a propune pacea părților în afacerile civile, iar nu și în cele penale. (Cas. s. II, decizia penală No. 1187 din 29 Mai 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Buzău s. I. No. 75/913).

Cererea făcută de d-l Prim-Procuror al Trib. Ilfov de a se regulă compet. în cauza lui Tudor Constantin.

Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

Regulament de competență. — **Pronunțarea**

lui de către Curtea de casație. — **Condițiunea ca cursul justiției să fie întrerupt.** — **Art. 525 pr. pen.**

3. Curtea de casație este chemată a pronunța un regulament de competență în caz când există conflict negativ sau pozitiv de jurisdicțiune între două sau mai multe instanțe judecătorești și cursul justiției este întrerupt.

Prin urmare, nu este locul a se pronunța un regulament de competență, când atât judecătorul de ocol cât și tribunalul își declină competența, pe motiv că delictul s'a săvârșit de inculpat ca ofițer al poliției judecătorești și conform art. 493 pr. pen delictul cătă a fi cercetat de Curtea de apel, de oarece în acest caz cursul justiției nu este întrerupt, întrucât este o altă instanță judecătorească care să cerceteze delictul. (Cas. s. II, decizia penală No. 1198 din 31 Mai 1913, prin care se declară că nu este locul a se regulă competența în cauza lui Tudor Constantin și dispune menținerea dosarului d-lui Procuror general de pe lângă Curtea de apel din București pentru a se sesiza acea Curte cu judecarea acestei cauze dacă va găsi cu cale).

CASAȚIE S. III

Recurentul Ministerul de finanțe prin d-nii avocați Al. Othulescu și C. Marinescu.
Intimata Soc. Concordia și Credit Petrolifer prin d-l avocat G. G. Danielopol.

Timbru de înregistrare. — **Vânzare mobilă.** — **Neplată de taxe de înregistrare.** — **Conduct de țigete instalat de o societate concesionară pe terenul arendat.** — **Lucru mobil.** — **Art. 468 c. civil.**

1. Imobilizarea unui obiect mobil prin destinațiune presupune în mod necesar faptul proprietarului, iar nu acela al unui chirieș sau arendaș fără învoierea expresă a proprietarului terenului. Așa dar, cel care instalează un obiect pe un fond oarecare în calitate de chirieș, cum ar fi în cazul așezării unui conduct de țigete de către o societate petroliferă pe un teren ce ține în arendă pe un timp determinat și fără obligația de a lăsa proprietarului la expirarea contractului, îl instalează numai pe timpul cât ține dreptul său de arendă, care e un drept mobil și apoi când transmite la altul acest drept mobil, desigur că nu transmite decât tot un drept mobil pentru care nu se plătește taxe de înregistrare. (Cas. s. III, decizia No. 242, din 17 Mai 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Ilfov, s. II, No. 642/912).

Recurentul B. Basiliu, lipsă.
Intimata Administrația financiară Brăila.

Patentă. — **Fabricațiune de cărămidă.** — **Întrerupere într'un timp oarecare al anului.** — **Dacă atrage scăderea de patentă.**

2. Fabricațiunea de cărămidă fiind un comerț de sezon, simpla întrerupere a acestei industrii într'un timp oarecare al anului din cauza timpului nefavorabil fabricațiunii sau desfacerei produsului fabricațiunii nu poate fi considerată ca o părăsire a comerțului și deci nu poate atrage scutirea de patentă, care este anuală și trebuie să fie plătită pe un întreg oricare ar fi timpul cât durează fabricațiunea sau desfacerea producțiunii în cursul unui an. (Cas. s. III, decizia fiscală No. 106, din 28 Mai 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei comisiei de apel, Brăila No. 64/913).